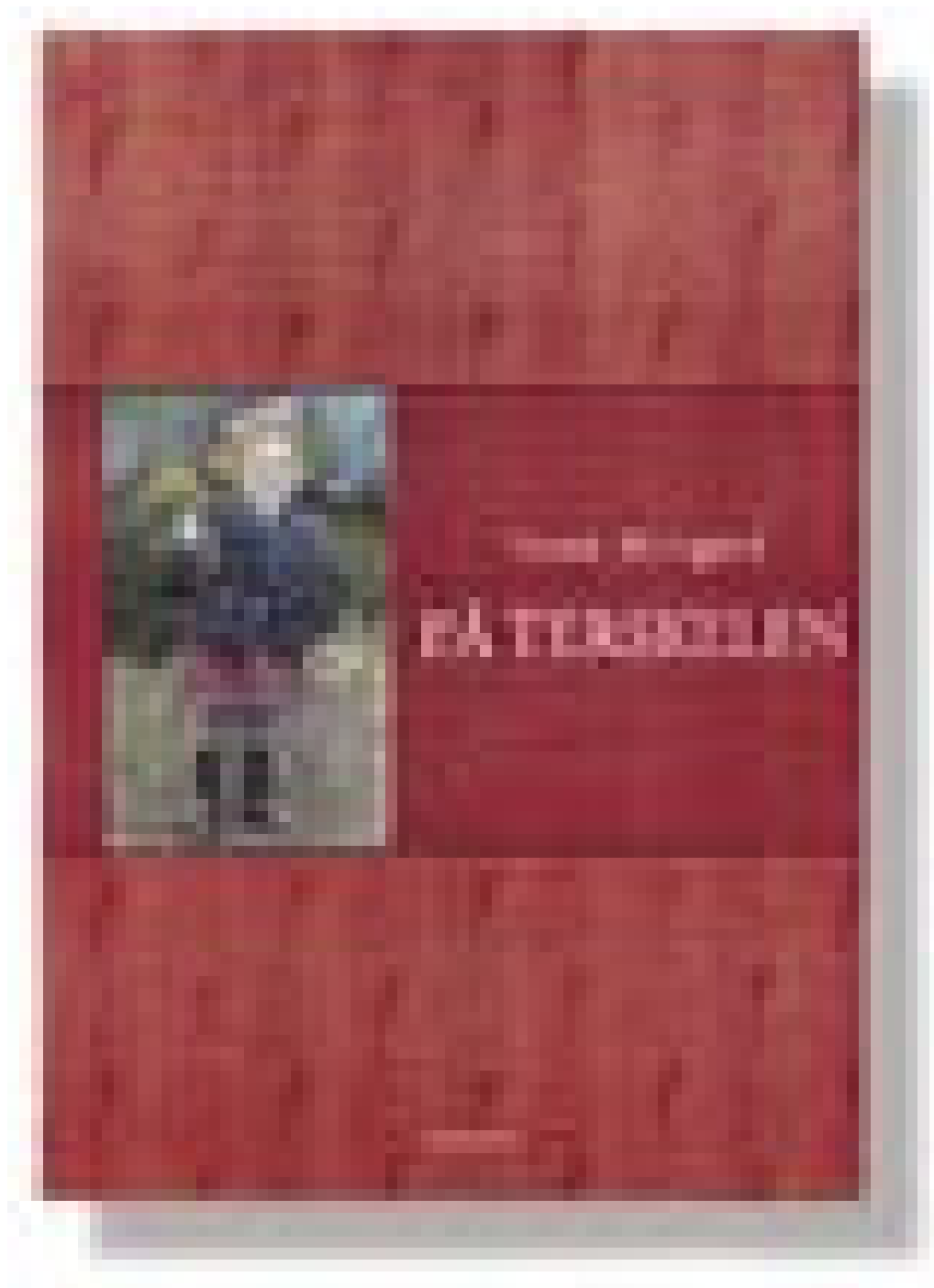

Tre pasientfortellinger

BOKOVERSIKT

Kristin Buestad Nonseid ble rammet av hjerneblødning 47 år gammel. I det første året etter slaget, mens hun trente seg opp igjen, skrev hun denne beretningen om hvordan det oppleves når alvorlig sykdom rammer. ”Kanskje kan noen ha nytte av å lese om mine erfaringer. Kanskje kan det gi noen tro på at det nytter å trene, nytter å være optimist og ikke gi seg,” skriver hun. Boken er dermed på mange måter en didaktisk bok, etter Hawkins kategorier. Forfatteren har også en positiv holdning til helsevesenet: ”Ingen skal få si noe stygt om de som jobber på sykehuset til meg uten å bli motsagt.”

Som travel ungdomsskolelærer, mor, kone og ressursperson blir det med ett hun som trenger hjelp. Hun som alltid hadde vært så frisk og aktiv, den som andre bad om hjelp, er ikke lenger med. De psykologiske ettervirkningene er minst like tøffe som de fysiske.

Bare to år etter hjerneblødningen fikk forfatteren tiltakende anfall av noe legene trodde var epilepsi. Hun døde av hjernetumor våren 2000, 50 år gammel. Boken er utgitt til minne om henne, og overskuddet vil bli gitt til SOS-barnebyer.

Etter slaget er en svært kortfattet og lettlest bok, bare litt over 60 sider. Jeg tror den lykkes i sitt mål om at noen vil kunne lære noe og at andre vil finne trøst og håp.

”På terskelen til døden blafrer livsgnisten opp til et blendende lys,” skriver forfatteren Tone Ringen. Dette utsagnet er opphav til bokens tittel. I boken beskriver hun opplevelsen av å bli rammet av tarmkreft 53 år gammel, tiden før og etter kreftoperasjonen med påfølgende cellegiftbehandling.

Det som gjør denne boken til en annerledes autopatografi er at forfatteren underveis i beretningen fletter inn møtet med fortrenge barndomsminner. Barndomsopplevelser beskrives i brokker i kapitlene. ”Den lille jenta” interagerer med den voksne damen som er syk. På denne måten blir boken noe vanskeligere tilgjengelig enn pasientfortellinger flest, men tonen er inspirerende og balansert. Også i denne boken får helsevesenet god omtale. Pleiere og leger skaper en lys, trivelig atmosfære, men sykehustilværelsen sliter henne også ut. På samme måte beskriver hun hvordan angsten kan gi energi, men at den også suger ut søvnen og utmatt kroppen.

Tone Ringen er skuespiller og forfatter, og dette er hennes 13. bok. Hun bruker mange friske bilder, for eksempel beskriver hun angsten som ”ei fødselstang rundt hodet”. Hun lager seg forestillinger om cellegiften som et selektiv bomberegner som skal settes inn i et land der de sivile tap også vil bli betydelige.

Boken er positiv og livsbejænde, og forfatteren opplever å ha fått livet tilbake: ”Timeglasset mitt var i hemmelighet i ferd med å renne ut; men nå renner det sand tilbake.”

Ingrid Haug fikk brystkreft 46 år gammel og gir i boken Ingen svarte skyer en beskrivelse av tiden fra hun oppdager kulen og til hun er ferdig med strålebehandlingen. Boken er kortfattet, rundt 130 sider, men her er mye luft siden den er skrevet i en prosalyrisk form:

- Det siste jeg gjør før jeg drar hjemmefra,
- er å kle meg naken på overkroppen
- og stille meg foran speilet på soveværelset.
- Jeg kan jo ikke skilles fra brystet mitt
- uten å si adjø

Det er tankevekkende å lese om hennes søking etter forklaring. Hvorfor skal akkurat hun bli rammet? Det finnes ikke brystkreft i hennes familie, derfor føler hun at sykdommen må være hennes skyld. ”Hva galt har jeg gjort?” Men risikofaktorene er få. Hun røyker ikke, drikker lite, trener jevnlig, er i god fysisk form, er ikke overvektig og spiser mye frukt og grønnsaker. Kan det ha vært p-pillene i studietiden? Eller at den første graviditeten endte i en spontanabort? Eller at . . .

Boken er optimistisk og personlig, og gledelig nok beskrives et helsevesen som fungerer godt, selv om også hun får vite om de ”ondartede cellene” over telefon. Forfatteren har ønsket å skrive en positiv bok. Den kan best kategoriseres som en didaktisk bok. Den kan nok fungere som en ærlig og nyttig beretning for andre kvinner og familier rammet av brystkreft.

ErlendHem

Tidsskriftet

Publisert: 30. mars 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.